

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Oboer/75/2013
Identifikačné číslo spisu:	8203899948
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Darina Ličková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8203899948.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti povinnej O. Q., nar. XX. P. XXXX, bytom S., o vymoženie 13,28 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 2 Er 409/2003, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 26. júla 2012, č. k. 8 CoE 102/2012-33, takto

rozhodol:

Návrh oprávneného na prerušenie do volacieho konania sa zamietá.
Dovolanie oprávneného sa odmieta.
Povinnej sa náhrada trov do volacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Bardejov 21. novembra 2003 poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe notárskej zápisnice spísanej 15. júla 2003 notárom JUDr. Ondrejom Duriacom pod sp. zn. N 1779/2003, NZ 59820/2003.

Okresný súd Bardejov uznesením zo 4. marca 2010, č. k. 2 Er 409/2003-18, vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Zároveň rozhodol o trovách exekúcie tak, že oprávneného zaviazal na úhradu trov exekúcie vo výške 41,78 eur súdnej exekútorke JUDr. Lucii Žužovej.

V odôvodnení uviedol, že exekučným titulom je notárska zápisnica č. N 1779/2003, NZ 59820/2003, z 15. júla 2003, v ktorej advokát Mgr. Tomáš Kušnír, zastúpený na základe substitučnej plnej moci Mgr. Brunom Žlnayom, uznal za povinnú dlh voči oprávnenému v celkovej výške 13,28 eur (400,-- Sk), s úrokom z omeškania vo výške 0,25% denne od 20. júna 2003 do zaplatenia.

Súd mal preukázané, že oprávnený s povinnou uzavreli dňa 28. februára 2003 zmluvu o úvere č. 8050727, súčasťou ktorej je splnomocnenie, ktorým povinná splnomocnila Mgr. Tomáša Kušníra, advokáta na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu.

Následne súd citoval ust. § 22 ods. 2, § 31 ods. 1, § 37 ods. 1 a § 39 zákona č. 40/1964 Zb.

Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník), § 41 ods. 2 písm. c/, § 57 ods. 1 písm. g/, § 58 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len Exekučný poriadok) a uviedol, exekučným titulom môže byť aj notárska zápisnica, avšak za predpokladu, že spĺňa všetky zákonom stanovené náležitosti. Podstatnou náležitosťou je súhlas povinnej s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Pri uzatváraní zmluvy o úvere nemala povinná možnosť si zvoliť iného zástupcu, ako Mgr. Tomáša Kušníra, ktorý už bol v zmluve o úvere predtlačný. Právny úkon musí byť dostatočne určitý, aby nevznikli pochybnosti o obsahu práv a povinností vyplývajúcich z tohto právneho úkonu. Predmetné splnomocnenie je koncipované veľmi široko a splnomocnencovi dáva široký priestor pre konanie, zároveň vzbudzuje pochybnosti o skutočnom obsahu splnomocnenia. Povinná týmto splnomocnením splnomocnila Mgr. Tomáša Kušníra, aby v jej mene uznal záväzok, ktorého konkrétnu výšku v čase udelenia plnej moci nemohla predpokladať. Týmto postupom sa povinná vopred vzdala práva uznať, alebo neuznať dlh, ktorý možno v budúcnosti vznikne. Z ust. § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že dohoda, ktorou sa niekto vzdáva práv, ktoré môžu vzniknúť až v budúcnosti, je neplatná. Uznať záväzok, alebo uznať dlh je právom dlžníka, ktoré môže, ale aj nemusí realizovať v budúcnosti.

Súd konštatoval, že notárska zápisnica nemôže byť exekučným titulom, lebo nezodpovedá požiadavkám, ktoré sa na notársku zápisnicu ako spôsobilú byť exekučným titulom kladú.

Z týchto dôvodov súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju (§ 57 ods. 1 písm. g/, § 58 Exekučného poriadku).

O trovách exekúcie súdneho exekútora bolo rozhodnuté v zmysle ust. § 203 ods. 1 EP tak, že súd zaviazal na ich úhradu oprávneného.

Na odvolanie oprávneného vec prejednal Krajský súd v Prešove ako súd odvolací. Po preskúmaní napadnutého uznesenia rozhodol uznesením z 26. júla 2012, č. k. 8 CoE 102/2012-33 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Odvolací súd v odôvodnení uznesenia poukázal na ust. § 22 ods. 2 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uviedol, že z obsahu spisu zistil, že právny vzťah medzi účastníkmi konania vznikol na základe zmluvy o úvere č. 8050727, uzavretej 28. februára 2003. Súčasťou zmluvy o úvere je splnomocnenie, ktorým povinná (dlžníčka) ako splnomocniteľka splnomocnila advokáta Mgr. Tomáša Kušníra na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu.

Exekučným titulom je notárska zápisnica č. N 1779/2003, NZ 59820/2003, vyhotovená notárom JUDr. Ondrejom Ďuriáčom 15. júla 2003, v ktorej advokát Mgr. Tomáš Kušnir uznal za povinnú dlh voči oprávnenému, ktorý mala povinná splatiť do 22. júla 2003 k rukám oprávneného (bod 4 zápisnice).

Odvolací súd v ďalšom poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 2010, sp. zn. 3 Cdo 63/2009 a uviedol, že notárska zápisnica je verejná listina, ktorá je bez ďalšieho platná v celom rozsahu, ale v prípade, ak nemá náležitosti, ktoré zákon vyžaduje, nie je spôsobilým exekučným titulom. Notárska zápisnica, ktorú oprávnený predložil ako exekučný titul, nie je listinou o právnom úkone o uznaní dlhu povinnej, a to pre neplatné splnomocnenie účastníka na strane povinnej osoby.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že pri zastupovaní povinnej pri spisovaní notárskej zápisnice došlo k porušeniu zákona, pretože za povinnú uznala záväzok osoba, ktorej záujmy sú v zjavnom rozpore so záujmami zastupovanej (povinnej). Vyplýva to zo skutočnosti, že oprávnený určil vopred Mgr. Tomáša Kušníra vo formulárovej zmluve, a teda nešlo o výber zástupcu zo strany povinnej. V tejto súvislosti došlo k verejnému napomenutiu zverejnenému v Bulletine slovenskej advokácie 7-8/2009, ktorým bol disciplinárne obvinený Mgr. Tomáš Kušnir uznaný za vinného z disciplinárneho previnenia podľa ust. § 56 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z., ktorého sa dopustil zavineným porušením povinností advokáta v ust. § 18 ods. 3, § 2 ods. 2 a 4 citovaného zákona. Mgr. Kušnir ako zástupca konal zákonom nedovoleným spôsobom, ak podpísal zápisnicu za povinnú.

Odvolací súd ďalej na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa uviedol, že pokiaľ je exekučným titulom notárska zápisnica, nejde o judikované právo, a preto ju možno podrobiť materiálnemu prieskumu. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa v tom smere, že aj keď súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie, nedostatok jej materiálnej vykonateľnosti spôsobuje, že je dôvodom na zastavenie exekúcie v ďalšom štádiu exekúcie, a preto sú odvolacie námietky neopodstatnené. Navyše podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku možno exekúciu zastaviť na návrh, aj bez návrhu, t. j. v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania. Nemožno preto pripustiť, aby notárska zápisnica vyhotovená za takýchto podmienok bola exekučným titulom a aby na jej základe sa viedla exekúcia proti povinnej. Súd prvého stupňa vyslovil, že takejto notárskej zápisnici chýba jej materiálna vykonateľnosť. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie ako správne v súlade s ust. § 219 ods. 1 O. s. p.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že tieto účastníkom nepriznal, lebo oprávnený úspešný nebol a povinnej ako aj exekútorovi trovy odvolacieho konania nevznikli.

Právny zástupca oprávneného predložil po rozhodnutí odvolacieho súdu návrh na prerušenie konania postupom podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., vrátane právnej argumentácie podaného návrhu s tým, že navrhol, aby konanie bolo prerušené a aby boli predložené Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálne otázky.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, ktoré odôvodnil tým, že: súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. a/ O. s. p.), v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. d/ O. s. p.), súd svojím postupom odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s ust. § 237 písm. f/ O. s. p.), konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, najmä súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie (ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Na základe právnej argumentácie uvedenej v dovolaní oprávnený navrhuje, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a keďže rovnakými vadami je postihnuté aj rozhodnutie prvostupňového súdu žiada, aby dovolací súd v celom rozsahu zrušil aj uznesenie prvostupňového súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a v prípade úspechu bola oprávnenému priznaná náhrada trov dovolacieho konania. Oprávnený tiež navrhol, aby súd prerušil konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243c O. s. p. a Súdnemu dvoru EÚ na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní EÚ predložil prejudiciálne otázky v znení, aké je uvedené v dovolaní. Oprávnený tiež navrhol, aby dovolací súd postupoval podľa ust. § 243 O. s. p. a rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia Krajského súdu v Prešove z 26. júla 2012, sp. zn. 8 CoE 102/2012, a to so zreteľom na uvedenú právnu argumentáciu a najmä skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

K dovolaniu oprávneného sa povinná nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., skúmal najskôr, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia sp. zn. 5 Cdo 370/2012 z 15. mája 2013 a sp. zn. 6 Cdo 350/2012 z 15. mája 2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej najvyšší súd dodáva, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

Najvyšší súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

V ďalšom najvyšší súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., oprávneným napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania oprávneného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, e/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia sp. zn. 5 Cdo 370/2012 z 15. mája 2013, sp. zn. 6 Cdo 350/2012 z 15. mája 2013, sp. zn. 5 Oboer 47/2013 z 21. októbra 2013 a sp. zn. 5 Oboer 29/2013 z 19. septembra 2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 205/2011 z 1. februára 2012 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

Exekúciu možno vykonať aj na podklade notárskej zápisnice, ktorá má náležitosti uvedené v § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku; ak tieto náležitosti nemá, nejde o vykonateľný exekučný titul. Ak je za exekučný titul označená notárska zápisnica, je exekučný súd povinný skúmať, či na jej podklade možno vykonať exekúciu (porovnaj obdobne R 58/1997). Pokiaľ notárska zápisnica nie je vykonateľný exekučný titul, je exekúcia neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania (I. ÚS 151/2011 a I. ÚS 155/2011). Najdôležitejšou náležitosťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu je súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Ak niekto ako zástupca vysloví za povinnú osobu takýto súhlas napriek tomu, že nie je oprávnený za ňu konať, nejde o súhlas povinnej osoby.

Zastupovať iného nemôže ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka) - o taký prípad ide tiež vtedy, keď určitý nebankový subjekt má vopred vytypovaného „zástupcu“ druhej zmluvnej strany, následné úkony ktorého sledujú nie záujmy ním zastupovanej zmluvnej strany, ale záujmy nebankového subjektu. Dohoda o zastúpení je v tomto prípade neplatná § 39 Občianskeho zákonníka), preto je absolútne neplatný aj Mgr. Tomášom Kušnírom udelený „súhlas“ s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, v dôsledku čoho chýba podstatná náležitosť jej materiálnej vykonateľnosti (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku).

Ak sa exekúcia navrhuje na podklade notárskej zápisnice, ktorá nemá náležitosti vykonateľného exekučného titulu (§41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku), ide o dôvod, so zreteľom na ktorý treba žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť (prípadne, ak táto okolnosť vyjde najavo až po poverení súdneho exekútora, exekučné konanie zastaviť).

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil (aj s poukazom na obsah a dôvodnosť odvolania oprávneného). Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam.

Tieto právne závery zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade notárska zápisnica - z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov - nie je vykonateľný exekučný titul.

Námietka oprávneného, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie, aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, nie je dôvodná. Tak, ako správne poznamenal oprávnený zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 9. augusta 2012 bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ust. § 57 Exekučného poriadku doplnil o ods. 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ ak/. Oprávnený namietal, že súd prvého stupňa v danom prípade vyhlásil exekúciu za neprípustnú, a následne ju zastavil, preto mal postupovať podľa uvedeného ustanovenia. Tvrdenie oprávneného však nie je dôvodné. Súd prvého stupňa nemohol postupovať podľa uvedeného ustanovenia, pretože v danom prípade exekúciu zastavil uznesením zo 4. marca 2010 a uvedené ustanovenie nadobudlo účinnosť až 9. augusta 2012. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ust. § 214 ods. 2 a o odvolaní oprávneného rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dvoch dôvodov (§ 214 ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p.), pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu. Rovnako dovolací súd nevzhliadol dôvody, pre ktoré by bolo potrebné nariadiť pojednávanie, či už pred súdom prvého stupňa alebo pred odvolacím súdom. V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že v štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného, uvedených v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (§ 122 až § 124 O. s. p.), postačujúce je, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to oboznamovanie sa obsahom listín za účelom posúdenia predpokladov na zastavenie exekúcie nemusí vykonávať na pojednávaní za prítomnosti oprávneného a povinnej.

V súvislosti s námietkou oprávneného, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených oprávneným, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesné neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

O trovách dovolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že ich náhradu povinnej nepriznal, keďže v dovolacom konaní jej žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.